

Cel mai iubit dintre pamanteni - Rezumat

Scris, se pare in rastimp de trei ani, timp record pentru Marin Preda, romanul "Cel mai iubit dintre pamanteni" (1980) incheie in forta o activitate literara curmata prematur. Romanul surprinde prin forta neobisnuita de sondare a realitatii, prin cunoasterea unei game a manifestarilor psihicului uman. Cel mai iubit dintre pamanteni fructifica intr-o forma inconfundabila, liniile sugerate de romanul "obsedantului deceniu", aducand o anume dimensiune, care adesea lipsea acestuia.

Venit intr-o vreme cand resursele pareau epuizate, romanul lui Marin Preda produce o ridicare in metafora, in semnificatie, a unor fape a unor intamplari, ale caror resorturi brutale erau indeosebeste cunoscute.

Nu intamplator personajul principal e un filozof, Vicor Petrinii, care cauta explicatia esecului sau, dar si repararea unor cauzalitati care fac din individ o victima a mecanismelor sociale si politice. E greu de fixat o anumita tema tipica acestui roman, pentru ca din tematica principala se ramifica o serie de teme secundare, uneori acapatoare.

Eugen Simion afirma ca acest roman al lui Marin Preda e un "roman total, nu roman fluviu". Disociere pe care o face reputatul critic conduce la o anumita interpretare, la gasirea numitorului comun al atator episoade care se desprind din fluxul narativ principal, "Cel mai iubit dintre pamanteni", in viziunea aceluiasi critic, e "romanul unui destin care asuma o istorie, romanul unei istorii care traieste printr-un destin".

Doua mari evenimente ar fi care marcheaza destinul lui Victor Petrini: dragoste pentru Matilda si pentru Suzy Culala. Intre acestea si inainte de acestea, o serie de istorii, cu gradul lor de ironie, culoare sau chiar dramatism, dar fara sa angajeze total psihicul lui Petrini. Victor Petrini polenizeaza cu eroii camilperescienii pe tema luciditatii si a suferintei: "Cata luciditate, atata suferinta! Da, asa e! Dar cine dracu te pune? De ce nu ne mai iubeste? Ce stupid, cand totul ar fi atat de simplu daca am pastra in noi revelatia acelor clipe sublime, acea seninatate izbavitoare."

Sunt posibile si alte consideratii despre diferentele dimensiuni ale romanului, dintre care cele mai importante ar fi cea erotica, sociala si politica. Fiecarreia ii corespunde o multitudine de intamplari, episoade existentiale mai mult sau mai putin revelatoare (unul se retine, cu deosebita pregnanta, al deratizarii unde este trimis personajul alaturi de Vintila, dupa iesirea din inchisoare). Medii sociale diverse, mentalitati, intrigi subterane, prieteni si dusmani, contureaza "totalitatea unei existente din care Vicor Petrinii, prin scris se elibereaza. Sunt nenumarate personaje aforistice in confesiunea lui. Sa ne amintim in acest sens, una din afirmatiile lui Marin Preda: "Omul e o divinitate inlantuita de puterea conditiilor. Sa le infrangem si vom domni ca niste zei". Victor Penini "domneste" asupra destinului sau, in ciuda tuturor aparentelor.